

Per un veritable procés de normalització lingüística a la Catalunya independent

«Els sotasignats, estudiosos de la llengua, filòlegs, lingüistes, docents, escriptors, traductors, juristes i professionals d'àmbits afins, considerant la situació real de la llengua catalana i en la perspectiva del procés constituent que ben aviat s'encetarà a Catalunya, pel mandat democràtic expressat aquest 27 de setembre passat, es creuen en el deure ciutadà d'exposar a l'opinió pública això que segueix.

CONSTATEM:

1. Que la llengua catalana és la llengua de Catalunya, en el sentit que és la llengua endògena del territori de Catalunya, on s'ha format i ha evolucionat històricament, i des d'on es va estendre als territoris contigus del País Valencià i les Illes Balears. És la llengua en què sempre ha parlat el poble català.
2. Que la llengua catalana no està, tanmateix, en la situació normal d'una llengua territorial en el propi territori; perquè, a causa de l'annexió del Principat de Catalunya al Regne de Castella d'ençà del 1714, el castellà, com a llengua de dominació, li disputa coercitivament aquest estatus de llengua territorial i ha intentat i continua intentant repressivament de desplaçar-la dels àmbits d'ús lingüístic general. Igualment s'esdevé al País Valencià des del 1707, a Mallorca i Eivissa des del 1715 i a Menorca des del 1802. De la mateixa manera, s'ha anat imposant el francès als comtats del nord (ara coneguts com a Catalunya del Nord), a partir de l'annexió d'aquesta part del Principat el 1659 al Regne de França.
3. Constatem també que, com sol ser típic dels processos de dominació política lingüística, el mecanisme per a aconseguir la implantació del castellà a Catalunya va ser i continua essent la bilingüïtzació forçosa de la població. Un procés que va costar segles i que fins el 1939 encara era força precari, pel que fa a la major part de les classes populars. El règim dictatorial del general Franco va completar tanmateix en dues generacions aquest procés de bilingüïtzació forçosa mitjançant la repressió politicojurídica de l'ús del català, l'ensenyament obligatori i l'extensió dels nous mitjans de comunicació, tots dos absolutament en castellà, i la utilització d'una immigració arribada de territoris castellanoparlants com a instrument involuntari de colonització lingüística.
4. Constatem que el règim constitucional del 1978 ha refermat la continuïtat de la imposició politicojurídica del castellà a Catalunya. La legislació de la Generalitat restablerta i la política lingüística consegüent han servit per a superar en certs àmbits i força precàriament la minorització total soferta pel català a mans del franquisme, però no pas per a revertir la norma social d'ús subordinat del català al castellà que condiciona l'ús lingüístic quotidià de la immensa majoria dels parlants i que porta a una indefectible substitució de la llengua del país per la llengua imposada per l'Estat.
5. Constatem que aquest procés de substitució s'ha anat accelerant, de manera que la situació actual de la llengua catalana en la majoria d'àmbits d'ús general és extremament crítica, fins al punt que el català no és a hores d'ara, a Catalunya, la llengua no marcada, aquella que espontàniament qualsevol habitant empra per adreçar-se a un desconegut. Tampoc no és la llengua predominant entre les generacions de la dita 'immersió': en les zones més poblades la coneixen però l'usen mínimament. I, en paral·lel a l'arraconament social, la degradació qualitativa, estructural, de la llengua no ha parat de créixer en el camí de convertir-se en una mena de dialecte del castellà.

DENUNCIEM:

1. La profunda anormalitat que significa que a Catalunya (i a tots els altres països de llengua catalana), la realitat lingüística normal en un país amb immigració aparegui en certa manera capgirada: la llengua de la immigració (però només l'espanyola) pren a tots els efectes el rol de llengua per defecte, de llengua del país, de llengua nacional, i, contràriament, la llengua del país

va esdevenint privativa d'una comunitat closa, que es va reduint i acabarà desapareixent, com sol passar amb les llengües d'immigració. Aquesta anormalitat resta distorsionada per la major part de les enquestes lingüístiques que es promouen.

2. Denunciem la ideologia política de l'anomenat 'bilingüisme', que s'ha anat inoculant des de les esferes de poder a tota la població catalana d'ençà del 1978 per justificar el règim jurídic establert per la Constitució i l'Estatut d'autonomia fent creure que la coexistència de dues llengües a Catalunya, totes dues amb un suposat mateix estatus d'oficialitat i igualtat de drets, és un fet natural, positiu, enriquidor i democràtic. En realitat, aquesta ideologia bilingüista no és res més que una forma d'encobrir i legitimar la subordinació d'una llengua a l'altra i el consegüent procés de substitució lingüística que pateix la societat catalana. La lentitud d'aquest procés fomenta entre la població el miratge que el bilingüisme social pot permetre el reeiximent de la llengua minoritzada i una situació d'equilibri permanent entre la llengua endògena i l'exògena.

3. Denunciem les manifestacions d'alguns grups polítics que, sota la capa de la ideologia bilingüista, proposen per a la futura República Catalana que l'anormalitat lingüística actual continuï essent garantida i esdevingui la falsa normalitat de la república.

MANIFESTEM:

1. La urgència d'una presa de consciència del problema social que constitueix per a la societat catalana el desballestament lingüístic creat per la dominació espanyola, una consciència que ara manca en la majoria dels ciutadans i en molts dirigents polítics. Cal que tothom entengui que un dels grans problemes d'estat de la nova república, potser el més important, serà el problema lingüístic, perquè afecta la base mateixa de la cohesió social.

2. Manifestem la necessitat que aquesta consciència lingüística informi el debat ciutadà del procés constituent i el consens constitucional, si no es vol que la nova constitució sigui una forma de tancar en fals el problema lingüístic i entrebanqui o fins impossibiliti de començar a solucionar-lo per les úniques vies possibles: a) la restitució al català de l'estatus de llengua territorial de Catalunya (i igualment per a l'occità a la Vall d'Aran), b) la reversió de la pràctica de la subordinació sistemàtica i generalitzada de l'ús del català (o de l'occità) a l'ús del castellà, i c) la recuperació progressiva de la genuïnitat de la llengua.

3. Manifestem finalment la necessitat, com a fruit de la presa de consciència lingüística, de la creació d'un ampli moviment ciutadà per la normalització lingüística que aplegui com més vagi més voluntats compromeses en una conducta superadora de la subordinació lingüística; un moviment en què cal que vagi confluint tothom, sigui quin en sigui l'origen i sigui quina sigui la seva llengua inicial.

4. Manifestem la necessitat, en definitiva, que s'incorpori al procés constituent la voluntat d'articular la llengua catalana com a eix integrador de la nostra ciutadania en un marc d'assumpció pública del multilingüisme com a riquesa individual i social, amb totes les mesures necessàries per a garantir que tothom se senti reconegut i inclòs en la construcció d'un país normal, també pel que fa a la llengua.

Manifest impulsat pel Grup Koiné, format per Joaquim Arenas i Sampera, Joan-Pere Le Bihan Rullan, Diana Coromines i Calders, Lluís de Yzaguirre i Maura, Josep Ferrer i Ferrer, Àngels Folch i Borràs, Enric Larreula i Vidal, Mercè Lorente i Casafont, Margarida Muset i Adel, Dolors Requena Bernal, Silvia Senz Bueno, Blanca Serra i Puig, Pau Vidal i Gavilán i Josep M. Virgili i Ortiga.